

Не прође пуно времена а да се у БиХ понави политичка пракса да убрзо након што политички представници Срба, Бошњака и Хрвата у БиХ објаве да су дошли до некаквог договора – тај договор делимично или у целости пропадне. Пропаст амандмана на Устав РС и одбијање СДА да подржи предлог буџета институција БиХ за ову годину последњи су упечатљиви докази ове накарадне праксе. Посебно је занимљиво што се ти споразуми „минирају“ управо из сарајевских кругова у којима се на сва уста говори о „државности“ БиХ, док се тих истих споразума придржавају они српски политичари у РС које у Сарајеву редовно оптужују за покушаје „рушења БиХ“. Није тешко приметити да та врста оптужби има своју (на)опаку логику: држећи се сопственог политичког максимализма водећи бошњачки политичари сматрају потпуно исправним да газе споразуме које су већ прихватили јер су се накнадно „досетили“ да нису добили све што су тражили. Притом их, изгледа, нимало не брине што, на тај начин, управо они директно подривају темеље ионако крхког процеса политичких преговора у БиХ: неки од њих, попут Бакира Изетбеговића и Жељка Комшића, спремни су, рецимо, да Милорада Додика оптуже за покушаје „рушења“ БиХ само због Додикове реторике, а да, истовремено, „пропуштају“ да објасне како то да се „рушиоци“ БиХ из Републике Српске (Додиков СНСД и Босићев СДС) стриктно придржавају постигнутих споразума, док у СДА и делом у СДП-у БиХ гледају да их погазе баш када треба да их примене.

Тако су, после шест година мукотрпних преговора, у Већу народа РС пропали амандмани на Устав РС. Један од њих је предвиђао да Бањалука и у Уставу РС буде записана као главни град РС. Но, СДА и СДП БиХ наједном су постали незадовољни гаранцијама да ће посебним законом бити решено питање учешће Бошњака и Хрвата у локалним органима власти [\[1\]](#). Странкама са централама у Сарајеву није значило ништа ни то што Савет Европе није имао примедби на амандмане, па је председник НС РС Игор Радојчић могао само иронично да примети да “ кад дођу нови услови Савета Европе или ЕУ - нека их пошаљу у СДА, па нека онда они воде процедуре”.

Нових услова ће свакако бити [\[2\]](#), мада ни онај стари “Сејдић, Финци” није решен, а

питање је и хоће ли бити шта решено ако у СДА остану на становишту да су они једини “браниоци” БиХ. Са тим истим “аргументом” СДА је одбила да прихвати и буџет институција БиХ - иако га је Фискални савет БиХ једногласно прихватио - само зато што није већи од пола милиона евра , а што је буџет РС скоро два пута већи. Исти “аргумент” понудио је и Жељко Комшић, потпредседник СДП-а БиХ на функцији хрватског члана Председништва БиХ, али је на крају одустао јер у матичној партији није имао већину за противљење предлогу буџета. И то не због тога што у СДП-у БиХ не мисле слично као Комшић, него зато што су проценили да би од кршења тог фискалног споразума имали више штете од користи.

Чак ниједан такав рационални разлог у СДА нису успели да “пронађу”, па се учинило да су решили да крену стопама Хариса Силајџића од пре шест година. Елем, тада је Силајџић одбио да подржи “априлски пакет” промена Устава БиХ - који је предвиђао пренос низа надлежности са РС на ниво БиХ - наводећи да то за њега и остале “босанске патриоте” није довољно. Шест година касније Силајџић има миноран утицај, а од тада до данас никада се бошњачким политичарима није пружила тако лака прилика да поентирају као са “априлским пакетом”.

У СДА су, можда баш због тога, решили да буду знатно чвршћи преговарачи и на данашњим “ситницама” као што су буџет и амандмани на Устав РС, мада, рецимо, један од тих амандмана предвиђа успостављање механизма преноса надлежности са ентитета на ниво БиХ. Но, у СДА се уздају да тај механизам некако “замене” будућим “механизмом координације” на нивоу БиХ о чему ће се копља још дуго ломити међу Србима, Хрватима и Бошњацима [\[3\]](#) . У предстојећем процесу дефинисања тог механизма - што је услов за “напредак” БиХ ка ЕУ - СДА види последњу велику шансу за што снажнију централизацију БиХ, упркос оштром противљењу централизацији у Републици Српској. Несумњиво је да је “јачање државних институција” циљ и СДП-а БиХ, а како ће се ко међу бошњачким политичарима тактички позиционирати на том путу - питање је на које ћемо, изгледа, одговор добијати од једне до друге ситуације.

Па, ипак, та врста бошњачке тактичке „разједињености“ не би требало да задаје превише бриге српским политичарима у РС уколико се држе прокламованог начела да им је опстанак РС на дејтонским темељима БиХ важнији од магловитог чланства БиХ у ЕУ. Но, ако се већ (не)вољно прихватају тог „проевропског“ пута БиХ, српским политичарима требаће још пуно умећа да ускладе своје жеље са могућностима које им се намећу, што из Брисела, што из Сарајева. Изгледа, заправо, да - на све магловитијем „проевропском“ путу БиХ ка Бриселу - примарни циљ српских политичких вођа остаје развејавање сарајевске политичке магле, у нади да ће тако сачувати и слободу опредељења РС.

[1] http://www.slobodnaevropa.org/content/rs_propale_ustavne_promjene

[o_banjaluci_kao_glavnom_gradu/24562746.html](http://www.slobodnaevropa.org/content/rs_propale_ustavne_promjene_o_banjaluci_kao_glavnom_gradu/24562746.html)

[2] “БиХ би требало да убрза имплементацију пресуде у случају Сејдић - Финци уколико жели да ухвати воз за чланство у ЕУ, рекла је РТРС-у известилац Европског парламента за БиХ Дорис Пак. Она је поновила да нико, па ни она, не може дати датум када ће БиХ постати кандидат за чланство у ЕУ, и оценила је да то питање није на ентитету или једној особи, него да су сви одговорни. "Ако то желите до краја године није до нас. Ако се желите придружити клубу испуните услове. То су мали услови сада, касније ће их бити више, али мислим да је то изводљиво ако сви буду заједно", изјавила је Пакова за РТРС. Она је навела да Устав треба да буде промењен и да би заједнички рад на томе створио простора за формирање радних група које би могле да размишљају и о променама у другим сферама.(Срна, 28.4.2012.)

[3] [http://www.nezavisne.com/novosti/eu-bih/Koordinacija-](http://www.nezavisne.com/novosti/eu-bih/Koordinacija-kamen-spoticanja-na-putu-ka-EU-139124.html)

[kamen-spoticanja-na-putu-ka-EU-139124.html](http://www.nezavisne.com/novosti/eu-bih/Koordinacija-kamen-spoticanja-na-putu-ka-EU-139124.html)